

KOMUNIKAT

Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna na posiedzeniu 9 grudnia 2010 r. podjęła uchwałę w sprawie odstąpienia lekarzy weterynarii od podpisywania umów z tytułu wyznaczenia przez powiatowego lekarza weterynarii.

KRLW jest pomiędzy Krajowymi Zjazdami najwyższym organem decyzyjnym Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, zrzeszającej wszystkich wykonujących w Polsce zawód lekarzy weterynarii. Wśród ustawowych zadań samorządu lekarzy weterynarii jest sprawowanie pieczy i nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu lekarzy weterynarii.

W okresie akcesji do Unii Europejskiej w 2003 r. zadania lekarzy weterynarii uległy znacznemu rozszerzeniu, co było związane z dostosowaniem polskiego prawa do przepisów unijnych w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i ochrony zdrowia zwierząt i ochrony zdrowia publicznego oraz dostosowania hodowli zwierząt gospodarskich do wymogów unijnych. W tym czasie, lekarze weterynarii kierując się interesem państwa, wyrazili zgodę na czasowe obniżenie wynagrodzeń za wykonywane czynności. Jednak stawki tych wynagrodzeń dotąd nie powróciły do wcześniejszego poziomu.

Było to jednym z powodów akcji protestacyjnej lekarzy weterynarii w kwietniu 2007 r. na ulicach Warszawy. Przekazano wówczas petycje samorządu lekarzy weterynarii marszałkom Sejmu i Senatu RP, premierowi i ministrowi rolnictwa i rozwoju wsi. W efekcie tej akcji powstały zespoły negocjacyjne, w ramach których postulaty Izby Lekarsko-Weterynaryjnej przedstawiane były kompetentnym przedstawicielom Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Do chwili obecnej działania tych zespołów nie przyniosły wymiernych rezultatów. Co więcej w ostatnim okresie pojawiło się wiele projektów i rozwiązań prawnych, które w poważny sposób zagrażać mogą sprawowaniu właściwego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności pochodzenia zwierzęcego i ochroną zdrowia publicznego.

Należy tu zaznaczyć, że weterynaryjny nadzór w tym zakresie sprawowany jest przez Inspekcję Weterynaryjną, zatrudniającą w Polsce **około 1600 lekarzy weterynarii**. Natomiast bezpośrednim wykonaniem zadań tej Inspekcji polegającym m. in. na badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa, wystawianiu świadectw zdrowia i pobieraniu próbek do badań, wykonywaniu szczepień ochronnych i badań rozpoznawczych, sprawowaniu nadzoru nad miejscami gromadzenia, skupu lub sprzedaży zwierząt, targowiskami oraz wystawami, pokazami lub konkursami zwierząt, badaniu zwierząt umieszczanych na rynku lub przeznaczonych do wywozu - **realizowane są przez około 6 000 lekarzy weterynarii prowadzących na swój rachunek zakłady lecznicze dla zwierząt i wyznaczanych przez powiatowych lekarzy weterynarii do wykonywania czynności urzędowych**. Wynagrodzenie za wykonywanie tych zadań wypłacane było dotychczas na podstawie umów zawieranych z powiatowym lekarzem weterynarii, według cennika zawartego w rozporządzeniu ministra rolnictwa i rozwoju wsi, z konta dochodów własnych powiatowego inspektoratu weterynarii.

Likwidacja od 2011 r. rachunków dochodów własnych w powiatowych zakładach weterynarii stanowi jedno z zagrożeń dla terminowego wypłacania wynagrodzeń zawieranych na podstawie umów, na co samorząd lekarzy weterynarii wielokrotnie zwracał uwagę odnosząc się do projektów uregulowań prawnych zawartych w znowelizowanej ustawie o finansach publicznych.

Zagrożeniem dla skutecznego sprawowania nadzoru nad bezpieczeństwem zdrowia zwierząt i żywności pochodzenia zwierzęcego są też projekty łączenia działających przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi inspekcji, co spowoduje obniżenie kompetencji

Inspekcji Weterynaryjnej oraz standardów merytorycznego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności oraz nad zdrowiem ludzi i zwierząt. Ponadto niepokojący jest projekt „konsolidacji” wojewódzkich inspektoratów weterynarii z urzędami wojewodów, którego realizacja może utrudnić skuteczne działanie weterynarii w stanach zarządzania ryzykiem przy chorobach zakaźnych i katastrofach.

Kolejne zagrożenie dla bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego stanowi rozporządzenie ministra rolnictwa i rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa na użytek własny, motywowane „wieloletnią tradycją polskiej wsi”. Ubój dokonywany przez osoby nie posiadające odpowiednich kwalifikacji, bez nadzoru weterynaryjnego, w miejscach do tego nieprzystosowanych, bez zachowania zasad dobrostanu zwierząt, bez badania przed ubojowego jest zdaniem lekarzy weterynarii niedopuszczalny i nie może być usankcjonowany prawnie. Ponadto „użytek własny” jest pojęciem dowolnie interpretowanym i nie daje pewności, że mięso z takiego uboju nie trafi do obrotu. Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna wielokrotnie apelowała o zachowanie małych ubojni, w których ubój zwierząt na „użytek własny”, do gospodarstw agroturystycznych i do wyrobu „produktów regionalnych” dokonywany byłby przez osoby wykwalifikowane, pod nadzorem weterynaryjnym z zachowaniem zasad higieny i dobrostanu zwierząt.

Skuteczne zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, a tym samym bezpieczeństwo zdrowia publicznego wiąże się nierozdzielnie z koniecznością wystawiania weterynaryjnych świadectw zdrowia dla zwierząt w obrocie wewnętrznym i w handlu, w czasie ich przemieszczania.

W okresie bezpośrednio poprzedzającym wybory samorządowe minister rolnictwa i rozwoju wsi w drastyczny sposób obniżył 3-4 krotnie minimalne opłaty za te świadectwa, a tym samym wynagrodzenie dla lekarzy weterynarii za ich wystawianie, do poziomu nie pokrywającego ponoszonych przez nich kosztów wynikających z tych czynności wykonywanych w sposób należyty i sumienny.

Przemieszczanie zwierząt bez takich świadectw grozi załamaniem programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt i stanowi bardzo poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Należy podkreślić, że opłaty za świadectwa zdrowia zwierząt są jedynym kosztem ponoszonym przez hodowców w związku z realizacją programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, zaś wszystkie inne koszty związane ze szczepieniami, pobieraniem prób do badań i badaniami laboratoryjnego pokrywane są z budżetu państwa, czyli przez podatników. Załamanie tych programów, spowodowane obrotem zwierzętami bez kontroli weterynaryjnej, spowodować może nieobliczalne skutki gospodarcze, łącznie z załamaniem handlu międzynarodowego.

Sposób i termin wprowadzenia przez ministra rolnictwa omawianych rozporządzeń oraz drastyczne obniżenie wynagrodzeń za wystawianie świadectw zdrowia do poziomu poniżej opłacalności wyraźnie wskazuje na populistyczne działanie mające na celu uzyskanie dobrych wyników wyborczych przez określone ugrupowania polityczne, a można to określić jako co najmniej krótkowzroczne.

Nie mogąc w tych warunkach brać na siebie pełnej odpowiedzialności za sprawowanie pieczy i nadzoru nad należytym i sumiennym wykonywaniem zawodu lekarzy weterynarii – Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna zmuszona była do podjęcia uchwały w sprawie odstąpienia lekarzy weterynarii od podpisywania umów z tytułu wyznaczenia przez powiatowego lekarza weterynarii do czynności związanych z wykonywaniem szczepień ochronnych i badań rozpoznawczych, sprawowaniem nadzoru nad miejscami gromadzenia, skupu lub sprzedaży zwierząt, targowiskami oraz wystawami, pokazami lub konkursami zwierząt, badaniem zwierząt umieszczanych na

rynku lub przeznaczonych do wywozu, wystawianiu świadectw zdrowia i pobieraniem próbek do badań.

Jednocześnie, kierując się interesem konsumentów, Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna zwraca się do lekarzy weterynarii-pracowników Inspekcji Weterynaryjnej oraz wszystkich lekarzy weterynarii wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii, sprawujących nadzór nad badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa oraz dobrostanem zwierząt podczas uboju, weterynaryjnej kontroli granicznej do wykonywania tych czynności, egzekwując przepisy prawa obowiązujące w tym zakresie w sposób rygorystyczny.

Uchylenie uchwały Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna warunkuje podjęciem przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Radę Ministrów RP i Parlament RP konstruktywnych działań, umożliwiających lekarzom weterynarii wykonywanie ich zadań w zakresie: nadzoru nad dobrostanem zwierząt, zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i bezpieczeństwem zdrowia publicznego w sposób należyty i sumienny, zgodny z ich fachową wiedzą i obowiązującymi standardami.